

سند آیین‌نامه ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها

معاونت پژوهش و فن آوری

تعهد اصالت رساله یا پایان نامه

اینجناب حمیدرضا اردشیری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته: حقوق خصوصی که در تاریخ از پایان نامه خود تحت عنوان:

" بررسی احوال شخصیه فرد منجمد شده با غائب مفقود الاثر و شخص در کما رفته در فقه مقارن و حقوق ایران "

با کسب نمره دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجناب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و . . .) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ، کتاب، ثبت اختراع و . . . از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجناب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: حمید رضا اردشیری

تاریخ و امضا

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته: حقوق

گرایش: حقوق خصوصی

عنوان:

بررسی احوال شخصیه فرد منجمد شده با غائب مفقود الاثر و شخص در کما رفته در فقه مقارن

و حقوق ایران

استاد راهنما:

دکتر محمد قهرمان

نگارش:

حمید رضا اردشیری

تابستان ۱۳۹۹

صور تجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

دانشجو: حمید رضا اردشیری در تاریخ: رشته: حقوق خصوصی

از پایان نامه خود با عنوان:

بررسی احوال شخصیه فرد منجمد شده با غائب مفقود الاثر و شخص در کما رفته در فقه مقارن

و حقوق ایران

با درجه و نمره دفاع نموده است

نام و نام خانوادگی اعضای هیات داوری سمت امضاء اعضای هیات داوری

۱. دکتر محمد قهرمان استاد راهنما

۲. دکتر حجت اله ایزدی استاد داور

۳. دکتر احسان مشکل گشا استاد داور

مراتب فوق مورد تایید است .

مدیر/معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

پاسکزاری

پس از شکر و شانه درگاه ایزدمنان، بر خود فرض می‌دانم که از صمیم قلب و با تمام وجود از کلیه اساتید و بزرگوارانی که به طریق مختلف مراد
تهیه و تنظیم این پایان نامه یاری نموده اند، از جناب آقای دکتر محمد قمرمان، استاد اندیشمند و پرتلاشم که دلسوزانه و قدم به قدم در
جهت ارتقاء علم و اخلاق یاریم کردند و مرا از نظرات سازنده خود بی‌نصیب ننموده اند. تقدیر و تشکر می‌کنم.

تقدیم به

کانون گرم خانواده، همسر و فرزندان عزیزم که همواره در این راه حامی من بودند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۲	مقدمه.....
۲	الف- بیان مسئله.....
۴	ب- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۵	ج- پرسش تحقیق.....
۵	د- فرضیه های تحقیق.....
۶	ه- اهداف تحقیق.....
۶	و- سوابق تحقیق.....
۹	ز- روش تحقیق.....
۹	ح- سازماندهی تحقیق.....
۱۰	فصل اول: علم کرایونیک ، مفاهیم و پیشینه آن.....
۱۱	مبحث اول: مفاهیم کرایونیک و مرگ و حیات.....
۱۱	گفتار اول: کرایونیک(سرما زیستی).....
۱۳	گفتار دوم: مرگ و حیات.....
۱۴	بند اول: مفهوم مرگ.....
۱۸	بند دوم: حیات و انواع آن.....
۱۸	مبحث دوم: انواع، پیشینه و اهداف کرایونیک.....
۱۹	گفتار اول: پیشینه کرایونیک.....
۲۲	گفتار دوم: اهداف کرایونیک.....
۲۲	بند اول: پیشگیری از مرگ.....
۲۳	بند دوم: حیات جاودانه.....
۲۴	بند سوم: قابلیت درمان بیماری های لاعلاج در آینده.....

۲۵	بند چهارم: حفاظت از مغز.....
۲۵	گفتار سوم: مراحل و روش کرایونیک.....
۲۶	بند اول: مراحل کرایونیک.....
۲۸	بند دوم: روش کرایونیک.....
۳۲	گفتار چهارم: انواع کرایونیک.....
۳۲	بند اول: انجماد جنین.....
۳۳	بند دوم: انجماد رویان.....
۳۴	بند سوم: انجماد سلول های جنسی.....
۳۵	بند چهارم: انجماد اندام و بافت های بدن.....
۳۵	بند پنجم: انجماد انسان.....
۳۵	بند ششم: انجماد حیوان.....
۳۵	مبحث سوم: کرایونیک از منظر اخلاق زیستی و چالش های آن.....
۳۶	گفتار اول: اجرای کرایونیک از منظر اصول اخلاق زیستی.....
۳۷	بند اول: اصل احترام به خودمختاری.....
۳۸	بند دوم: عدم اضرار و سود رسانی.....
۳۹	بند سوم: عدالت.....
۴۰	گفتار دوم: اشکالات اخلاقی وارد بر اجرای کرایونیک.....
۴۰	بند اول: عدم سودرسانی و ایجاد ضرر.....
۴۵	بند دوم: عدم رعایت عدالت.....
۴۷	فصل دوم: کرایونیک در فقه و ادله های حاکم بر آن.....
۴۸	مبحث اول: مرگ و نحوه تشخیص آن.....
۴۸	گفتار اول: تشخیص مرگ.....
۴۹	گفتار دوم: انواع مرگ از منظر فقهی.....
۴۹	بند اول: مرگ قلب.....
۵۲	بند دوم: دیدگاه مرگ مغز.....

- مبحث دوم: بررسی کرایونیک از منظر فقه ۵۴
- گفتار اول: بررسی حکم کرایونیک به انگیزه حیات جاودانه ۵۵
- بند اول: ادله قائلین به جواز کرایونیک ۵۵
- بند دوم: ادله نقد کرایونیک ۶۷
- گفتار دوم: بررسی حکم کرایونیک برای درمان بیماری ۷۹
- بند اول: نجات نفس ۷۹
- بند دوم: جواز برخی امور در پیشرفتهای پزشکی ۸۱
- بند سوم: تقدیم اهم بر مهم ۸۲
- فصل سوم: احوال شخصیه فرد کرایو شده در حقوق ۸۴**
- مبحث اول: احوال شخصیه از منظر قواعد حقوقی ۸۵
- گفتار اول: احوال شخصیه ۸۵
- گفتار دوم: پیشینه قانونگذاری در خصوص احوال شخصیه ۸۸
- مبحث دوم: بررسی حکم کرایونیک در حقوق ۸۹
- گفتار اول: ادله موافقان ۹۰
- بند اول: کرایونیک تکنولوژی نجات بخش زندگی ۹۲
- بند دوم: احیای بیمار لاعلاج در آینده ۹۲
- بند سوم: شخصیت داشتن فرد فریز شده ۹۳
- بند چهارم: انسان فریز شده به عنوان موجودی دارای احترام ۹۳
- بند پنجم: حق قانونی انسان بر جسم خود ۹۳
- بند ششم: اصل استقلال بیمار در تصمیم گیری ۹۴
- بند هفتم: انجام رسالت پزشکی ۹۴
- گفتار دوم: ادله مخالفان ۹۴
- بند اول: عدم جواز کرایونیک در حقوق ۹۴
- بند دوم: کرایونیک همانند اتانازی ۹۵
- بند سوم: حوادث پیش بینی نشده (شرایط تغییر یافته) ۹۶

مبحث دوم: احوال شخصیه فرد منجمد شده با غائب مفقود الاثر و شخص در کما.....	۹۷
گفتار اول: غائب مفقود الاثر.....	۹۷
بند اول: شرایط تحقق شروط غائب مفقود الاثر.....	۹۷
بند دوم: امور مالی غایب.....	۱۰۰
بند سوم: امور غیر مالی.....	۱۰۴
بند چهارم: شباهت های فرد منجمد شده و غائب مفقود الاثر.....	۱۰۹
گفتار دوم: انسان در کما.....	۱۱۱
بند اول: وضعیت تصرفات شخص.....	۱۱۲
بند دوم: وضعیت همسر.....	۱۱۲
بند اول: وضعیت زوجیت.....	۱۱۶
بند دوم: وضعیت ارث.....	۱۱۸
بند سوم: وضعیت حجر.....	۱۲۱
بند چهارم: حضانت فرزندان.....	۱۲۲
بند پنجم: نفقه اشخاص واجب النفقه.....	۱۲۴
بند ششم: وضعیت قراردادهای جاری.....	۱۲۵
فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادات.....	۱۲۷
نتیجه گیری.....	۱۲۸
پیشنهادات.....	۱۳۰
منابع و ماخذ.....	۱۳۲
الف- کتابهای فارسی.....	۱۳۲
ب- مقالات.....	۱۳۴
ج- منابع فقهی.....	۱۳۶
د- منابع انگلیسی.....	۱۳۷

چکیده

بحث حیات و جاودانه ماندن انسان، یکی از موارد و مسائل مهمی است که همواره نوع بشر بر آن تاکید داشته است. انسان به دلیل رغبت ذاتی به حیات جاودانه تمام تلاش خود را در جهت استمرار حیات خود به کار می گیرد. روش کرایونیک یکی از این روش هاست که موجب می شود انسان امیدهای خود را در خصوص جاودانه ماندن از دست ندهد. انسان ها و خصوصا انسان های دارای بیماری صعب العلاج، بحث کرایونیک را یکی از موارد مهم در راستای رسیدن به آرزوی خود به امید معالجه بیماری خود می دانند. در این فرآیند استفاده از کرایونیک می تواند فرد را به زنده ماندن امیدوار نماید. این روش که فرد را در دمای منهای ۱۹۶ درجه سانتیگراد منجمد نموده و با تزریق نوعی مایع به بدن شخص و نگهداری آنان در مخازن عظیم تلاش می کنند از فاسد شدن بدن فرد جلوگیری نموده و وی را در آینده زنده نمایند. این مسئله در فقه و حقوق ایران نیز مورد بررسی قرار گرفته و با توجه به شباهت های فرد منجمد شده با فرد در کما رفته و غائب مفقودالاثرا این مسئله بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و در این پژوهش تلاش شده است تا روند انجماد فرد کرایو شده و پس از آن احوال شخصیه این فرد با فرد در کما و غائب مفقودالاثرا مورد توجه قرار گرفته و هریک به حسب شرایط موجود بررسی شوند. روش تحقیق در این پژوهش بر اساس کتابخانه ای و استفاده از مقالات و اسناد موجود در این زمینه بوده است و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات نیز بر اساس توصیفی-تحلیلی می باشد.

کلید واژه: کرایونیک، احوال شخصیه، مرگ، حیات، انسان منجمد.

الف - بیان مسئله

انسان به دلیل رغبت ذاتی به حیات جاودانه تمام تلاش خود را جهت استمرار حیات به کار می‌گیرد که از جمله آن روش کرایونیک برای بیماران صعب‌العلاج است. در این روش دانشمندان با انجماد بدن بیمار، وی را به خوابی عمیق فرو می‌برند، به این امید که پس از کشف طرق درمان قطعی وی در آینده، او را دوباره به زندگی بازگردانند. این امر ملاحظات بسیاری را در زمینه احوال شخصیه افراد ایجاد می‌کند. منشأ این مشکلات تردید در حیات و یا فوت فرد کرایونیک شده است. کرایونیک شاخه‌ای از علم فیزیک است که به مطالعه و تحلیل واکنش ارگانیسم‌ها، پروتئین‌ها و اتم‌ها، وقتی که در دمای پایین قرار دارند، می‌پردازد. اما از سال‌های ۱۹۶۰ یکی از زیر شاخه‌های این علم مورد توجه دانشمندان و رسانه‌ها قرار گرفت که ادعا می‌شود می‌تواند کلید رهایی از مرگ و رفتن به سوی جاودانگی باشد. کرایونیک بر این اساس است که پروتئین‌ها و سلول‌های بدن در دمای منفی ۱۹۶ درجه حفظ می‌شوند و فاسد نمی‌شوند و تغییر عمده‌ای پیدا نمی‌کنند. تاکنون دانشمندان توانسته‌اند بعضی سلول‌های عصبی را در این دما حفظ کنند.

دانشمندان امیدوارند در سال‌های آینده با پیشرفت علم، به خصوص نانوتکنولوژی، دانش سلول‌های بنیادی، مهندسی ژنتیک و کلونینگ، همکاران آینده‌شان بتوانند قادر به ترمیم در سطح مولکولی و درمان هر نوع بیماری و حتی پیری باشند. آن‌ها بر این عقیده‌اند که چون حافظه، شخصیت و هویت در مغز حفظ می‌شود، با ثابت نگه داشتن ساختار آن بتوان در آینده دوباره بدن را بازسازی کرد و در عمل حیات تازه‌ای به فرد داد یا به نوعی او را جاودانه کرد.

کرایونیک اکنون فقط در مورد کسانی انجام می‌شود که دارای بیماری لاعلاجی هستند و با توجه به تعاریف علمی کنونی در حال مرگ هستند. موسسات کرایونیک این داوطلب‌ها را برای فریز شدن آماده می‌کنند. لحظاتی بعد از مرگ آن‌ها که سلول‌ها هنوز هیچ تغییری نکرده‌اند آن‌ها را در دمای نیتروژن مایع قرار می‌دهند تا فریز شوند. آن‌ها باید چند سال در این حالت در درون یخچال‌های مخصوصی که مرتب نیتروژن مایع درون آن‌ها تعویض می‌شود بمانند.

البته دانشمندان روی این مساله توافق دارند که علم هنوز آنقدر پیشرفت نکرده که بتواند افراد کرایو شده را به زندگی برگرداند. به عقیده آن‌ها بازگرداندن یک فرد فریز شده با هیچ تکنولوژی فعلی و یا حتی در آینده

نزدیک هم امکان پذیر نخواهد بود. در آینده هم بعد از احیای این افراد یخ زده، هم باید آسیب ناشی از کمبود اکسیژن در بافت ها را برطرف کرد، هم مشکلات ناشی از مسمومیت با مایع کرایوپروتکتانت که قبل از فریز شدن به بافت ها تزریق می شود و هم مشکلات ناشی از سرمازدگی و یخ زدگی بافت ها را درمان کرد و بعد به سراغ درمان مشکل اصلی که عامل مرگ بوده است رفت.

کرایونیک مخالف های زیادی دارد. کسانی که معتقدند با مرگ، روح از بین می رود، کسانی که فکر می کنند سلول های بدن پیش از رسیدن به دمای مورد نظر به دلیل یخ زدگی از بین می روند و کسانی که فکر می کنند که علم در آینده هم قادر به غلبه بر مرگ نخواهد بود و یا علم فعلی نمی تواند امانت دار خوبی برای سالم رساندن بدن به آینده دور باشد. این مساله آخری به خصوص در سال ۱۹۷۰ به علت کمبود بودجه و یا از بین رفتن بعضی از دستگاه ها که تعدادی از بدن ها فاسد شدند قوت بیشتری گرفت.

هم اکنون در موسسه آککور در آریزونا ۷۷ داوطلب یخی و در موسسه کلینتون در میشیگان ۸۵ فرد یخ زده در انتظار آمدن آینده دور هستند که شاید چند صد سال آینده . . به مجرد مرگ انسان بدن او در یخ قرار داده شده و جریان گردش خون وی در حرکت نگاه داشته میشود. پس از آن تمامی خون فرد در گذشته از بدنش خارج می شود و مایعی بدرون رگهای جسد تزریق میگردد تا مانع متلاشی شدن انسانهایی که خود را منجمد کرده اند تا بهنگام پیشرفت علم در آینده به زندگی دوباره برگردند.

ورود به تاسیسات معظم اینستیتوی "کرایونیک" در "کلینتون تاون شیپ" در خارج از شهر دیترویت در ایالت میشگان آمریکا هم تحسین برانگیز و هم وحشت انگیز است. در این محل یکی از بزرگترین تاسیسات انجماد انسان در جهان وجود دارد. انسانهایی که خود را منجمد کرده اند تا بهنگام پیشرفت علم در آینده به زندگی دوباره برگردند.

در این فرآیند اما از دیدگاه فقهی به هیچ روی مسله کرایونیک از دیدگاه فقها جایز دانسته نشده و آنان حکم به دفن جسد داده اند و این مسله را حیف و میل اندام جسمی و همچنین دخالت در کار خدا می دانند.

از آنجا که قوانین حاکم بر جامعه اسلامی برگرفته از تعالیم الهی است، باید برای مسائل نوپدید، حکم شارع مقدس استنباط شود. یافته ها گویای آن است که دو دیدگاه پیرامون حکم کرایونیک موجود است، قائلین به عدم جواز کرایونیک انسان بیمار لاعلاج به آیه «قتل نفس»، «القای به تهلکه»، روایاتی در این زمینه و عدم

جواز اضرار به نفس استدلال نمودند. قائلین به جواز کرایونیک نیز به آیات من احیا الناس، روایاتی در این زمینه و حکم عقل، تمسک بسته اند که با توجه به ادله، قول به جواز کرایونیک بیمار لاعلاج از قوت بیشتری برخوردار است.

سؤال دیگری که در این زمینه می توان مطرح نمود این می باشد که مسئله احوال شخصیه انسان منجمد و فریز شده چه می شود؟ در جواب این سؤال ابتدا باید معنای مرگ را دریابیم که مرگ را جدایی قطعی و غیر بازگشت روح از بدن می باشد که با جدایی روح از بدن، بدن رو به فساد می رود و تمام فعالیت های مغزی و قلبی و عروقی متوقف می شود. آیا در انجماد بدن این حالت رخ می دهد؟ به نظر می رسد در این حالت روح از بدن جدا نشده و فقط عملکرد اعضای بدن متوقف می شود و به نوعی می توان گفت حالت چنین فردی (منجمد شده) حالت اغما است و اغما حالتی شبیه خواب است که بیمار را نمی توان بیدار کرد و در طی آن بیمار هیچ پاسخ معناداری نسبت به محیط نشان نمی دهد. بعد از بررسی و بیان انجماد بدن انسان را از نظر علم پزشکی، باید دید که آیا اولاً: انجماد بدن انسان از منظر فقه و حقوق جایز است یا خیر؟ حال این پژوهش در نظر دارد به بررسی فقهی و حقوقی انجماد انسان پرداخته و حدود و ثغور آن را مشخص نماید.

به نظر می رسد در مورد شخص در حال کما با توجه به فقدان یا نقصان شدید قوای دماغی به طوری که مغز کارکرد اصلی خود را از دست داده است و توانایی تفکر و تعقل و مقایسه را ندارد و حالت او مانند مجنونی است که اصلاً عقلی ندارد، چنین شخصی گرچه اهلیت تمتع دارد چون زنده محسوب است، ولی اهلیت استیفا نداشته و در واقع غیر رشید است. حال این پژوهش در نظر دارد به بررسی احوال شخصیه فرد منجمد شده و انسان در کما از دیدگاه فقهی و حقوقی پرداخته و حدود شباهت ها و تفاوت های هر یک را مورد بازبینی قرار دهد.

ب- اهمیت و ضرورت تحقیق

علم کرایونیک، نوع دیگری از تکنولوژی نجاتبخش مثل احیای قلبی عروقی به حساب می آید، لذا تصور این که افراد منجمد و فریز شده مرده اند، تصور صحیحی نمی باشد. در واقع طرفداران علم کرایونیک اعتقاد دارند که ملاک علم پزشکی امروز برای مرگ، ناقص و نادرست می باشد و صحیح آن به وسیله

معیارها و استانداردهای پزشکی آینده تعیین و مشخص می گردد به طور مثال در پنج دهه پیش اگر فردی دچار سکته قلبی (ایست قلبی و توقف ضربان قلب و تنفس) می شد چنین فردی مرده تلقی می شد در حالیکه با پیشرفت علم پزشکی در عصر حاضر چنین شخصی با احیای قلبی ریوی می تواند حیات و زندگی خود را به دست آورد. به عقیده دانشمندان کرایونیک، انسان منجمد و فریز شده بیمار به حساب می آید سؤالی که این جا به ذهن خطور می کند این می باشد که چه اتفاقی برای روح یک بیمار کرایونیکی می افتد در جواب می توانیم بگوییم که اگر این فرضیه پذیرفته شود که در پزشکی امروز انسان فریز شده بیمار می باشد نه مرده، پس روح بیمار کرایونیکی در همان وضعیتی است که روح شخصی که در حالت کما یا بیهوشی به سر می برد.

ج- پرسش تحقیق

پرسش اصلی:

انجماد بدن انسان از منظر فقه مقارن و حقوق ایران جایز است یا خیر؟

پرسش های فرعی

۱- منجمد کردن بدن انسان چه تاثیری در احوال شخصیه وی دارد؟

۲- شباهت های فرد منجمد شده با غائب مفقود الاثر و انسان در کما بر چه اساسی است؟

د- فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی

منجمد کردن بدن انسان، به لحاظ فقهی و حقوقی و با توجه به آیات و روایات جایز نمی باشد زیرا فرد منجمد شده به واسطه خارج شدن روح از بدن مرده تلقی می شود.

فرضیه های فرعی

۱- چنانچه کسی اقدام به انجماد نمود فقه و حقوق با بررسی و تحلیل هر یک از احوال شخصیه آثار و تبعات ناشی از آن که در احوال شخصیه تاثیر گذار است را مورد بررسی قرار داده است از جمله دیون وی که تبدیل به حال شود و یا تسری احکام فرد غایب مفقودالآثر به جهت طلاق و عدم جواز تقسیم دارایی در مبحث ارث چنین فردی در اولویت می باشد، هر چند که فقه عدم جواز چنین عملی را صادر نموده است به دلیل عدم اطمینان از انجام تعهد به احیاء بدن بعد از انجماد.

۲- طلاق و ارث انسان منجمد شده به جهت شباهت فرد منجمد شده با غائب مفقود الاثر و انسان در کما، تابع احکام شخص غائب مفقود الاثر و انسان در کما می باشد.

ه- اهداف تحقیق

مهمترین هدف از این پژوهش، رسیدن به یک هدف علمی و منطقی می باشد که با استفاده از تحقیقات بنیادی و با هدف رفع مسائل و مشکلات جوامع انسانی «میل به جاودانگی» انجام می شود البته نوعی پژوهش و تحقیق نظری هم به حساب می آید که در واقع نوعی پژوهش بنیادی است که با استفاده از روش های استدلالی و تحلیلی عقلی و علمی بر پایه مطالعات کتابخانه ای به دنبال یک نتیجه علمی و منطقی می باشیم که گامی کوچک برای پیشبرد و شناخت علمی و هرچه بیشتر علم حقوق و پزشکی و ارتباط بین این دو می باشد.

-تیین و بررسی علم کرایونیک

-تیین و شناخت آراء فقهی در خصوص علم کرایونیک

-تیین و بررسی دیدگاه های حقوق دانان در خصوص کرایونیک و شباهت ها و تفاوت های آن با غائب مفقود الاثر و انسان در کما.

و- سوابق تحقیق

مقاله بررسی فقهی و حقوقی احوال شخصیه در انجماد بدن و حیات دوباره نوشته شهناز بصیرزاده و سارا ادیبی سده در این مقاله نویسندگان آن تلاش کرده اند که مسائلی مثل احوال شخصیه فرد در حال انجماد،

انجماد از دیدگاه فقه و حقوق، طلاق و وضعیت زوجه از لحاظ عده یا عدم عده را به چالش بکشاند در واقع این مقاله گریزی به مسئله حیات دوباره و جاودانگی انسان می باشد که دغدغه همیشگی بشر در تمام ادوار تاریخ زندگی انسانی بوده است و با پذیرش علم انجماد (کرایونیک) سؤالاتی نظیر احوال شخصیه فرد منجمد شده و مطرح کرده است و با فرضیات خود این مسئله را زیر ذره بین علم حقوق و پزشکی برده اند.

فاطمه طباطبایی (۱۳۹۶) در مقاله خود با عنوان حکم تکلیفی کرایونیک بیمار لاعلاج از منظر فقه شیعه بیان می دارد از آنجا که قوانین حاکم بر جامعه اسلامی برگرفته از تعالیم الهی است، باید برای مسائل نوپدید، حکم شارع مقدس استنباط شود. یکی از مسائل در حال شکل گیری در حوزه علم فیزیک و مرتبط با علم پزشکی، کرایونیک است که یک نوع محافظت از انسان محسوب می شود. در کرایونیک با قراردادن بدن در دمای منفی ۱۹۶ درجه پروتئین ها و سلول ها حفظ شده و از فساد بدن جلوگیری می شود تا در آینده با پیشرفت علم پزشکی بتوان دوباره حیات را به این افراد بازگرداند، پژوهش حاضر با روش توصیفی - تحلیلی تلاش می کند حکم تکلیفی کرایونیک بیمار لاعلاج مسلمان از منظر فقه شیعه تبیین گردد. یافته ها گویای آن است که دو دیدگاه پیرامون حکم کرایونیک موجود است، قائلین به عدم جواز کرایونیک انسان بیمار لاعلاج به آیه «قتل نفس»، «القای به تهلکه»، روایاتی در این زمینه و عدم جواز اضرار به نفس استدلال نمودند. قائلین به جواز کرایونیک نیز به آیات من احیا الناس، روایاتی در این زمینه و حکم عقل، تمسک جسته اند که با توجه به ادله، قول به جواز کرایونیک بیمار لاعلاج از قوت بیشتری برخوردار است.

مرادی، محمود، روش های انجماد در علم نانو، تهران، نشر صنعت، ۱۳۸۱ بیان می کند سرما زیستی تلاشی است برای نجات جان انسان ها در دماهای بسیار پایین. در این روش می توان انسان ها را به کمک روش های نوین پزشکی برای چندین دهه یا حتی قرن ها در شرایط ثابت نگهداری کرد به این امید که این افراد در آینده با استفاده از فناوری های جدیدی که در حوزه پزشکی به آن دست می یابند سلامت از دست رفته خویش را بازیافته و بار دیگر زندگی زمینی را از سر گیرند.

صفری (۱۳۹۸) در پژوهش خود با عنوان مطالعه تطبیقی ابعاد حقوقی انجماد انسان در حقوق ایران و آمریکا بیان می کند انجماد انسان یا کرایونیک یکی از مسائل نوپدید در علم پزشکی محسوب می گردد که نخستین بار در سال ۱۹۶۰ مطرح شد. در این روش با قراردادن دمای بدن انسان در منفی ۱۹۶ درجه اقدام به

حفاظت از بدن می‌شود تا در آینده با پیشرفت علم پزشکی، اقدام به احیای اشخاص منجمد گردد. این روش امیدی برای حیات دوباره بیماران لاعلاج ایجاد کرده است. علی‌رغم سکوت قوانین موضوعه، مؤسسات مختلفی در چند کشور به ویژه در آمریکا، روسیه و استرالیا اقدام به انجماد انسان‌ها می‌نمایند. مؤسسه آککور در آمریکا از شناخته‌شده‌ترین مؤسسات می‌باشد. در رویه قضایی برخی نظام‌های حقوقی مانند انگلیس و آمریکا نیز نشانه‌هایی از توجه به این موضوع ملاحظه می‌شود. مسأله اصلی در خصوص انجماد انسان، وضعیت حقوقی اشخاص منجمدشده از حیث زنده یا مرده بودن است. تبیین آثار حقوقی انجماد انسان، مستلزم تشخیص وضعیت حیات اشخاص منجمد شده است. در این مقاله بر مبنای اثبات زنده محسوب‌گردیدن اشخاص منجمد، مهم‌ترین آثار حقوقی انجماد انسان از جمله وضعیت رابطه زوجیت شخص منجمد و وضعیت اموال و قراردادهای جاری او مورد مطالعه و ارزیابی قرار گرفته است. با توجه به عدم شناسایی این مفهوم در حقوق ایران، برای معرفی و تبیین آثار آن ناگزیر از استفاده از تجارب کشورهای هستیم که در عمل از این نهاد استفاده می‌کنند.

طباطبایی (۱۳۹۵)؛ در پایان نامه خود با عنوان کرایونیک از منظر فقه شیعه بین می‌کند علم فقه از گسترده‌ترین علوم اسلامی است. امروزه با توجه به پیشرفت روز افزون علوم، از جمله علم پزشکی، مسائل مستحدثه گوناگونی مطرح می‌شود؛ یکی از این مسائل که مرتبط با علم پزشکی (فیزیک پزشکی) است کرایونیک می‌باشد که امروزه در حال انجام گرفتن است؛ کرایونیک (سرمازیستی) یک نوع محافظت از انسان‌ها یا حیوانات (زنده- مرده) در دمای بسیار پایین است به این امید که پزشکی آینده، آنها را به زندگی برگرداند. کرایونیک بر این اساس است که پروتئین‌ها و سلول‌های بدن در دمای منفی ۱۹۶ درجه حفظ شده و فاسد نمی‌گردند. در تدوین این تحقیق از روش توصیفی-تحلیلی استفاده شده است تا احکام تکلیفی و وضعی این مسئله را در مورد زنده لاعلاج و مرده از منظر فقه شیعه بیان کند. نتایج به دست آمده از این تحقیق گویای این است که کرایونیک موافقین و مخالفین دارد که هر کدام از این گروه برای اثبات، از دلایل مختلفی کمک گرفته‌اند. از جمله مخالفین به آیه قتل نفس و القای به تهلکه و روایاتی در این زمینه، عدم جواز اضرار و همچنین سرعت در دفن میت و موافقین به آیه من احیا الناس، ... و روایاتی در این زمینه و حکم عقل، تقدیم اهم بر مهم و ... استدلال کرده‌اند. در بیان حکم وضعی نیز گفته می‌شود که نظر فقهای معاصر در این موضوعات متفاوت است و به جمع بندی دقیق و کلی نمی‌توان حکم کرد؛ زیرا این حکم به مفهوم مرگ بستگی دارد. به طوریکه اگر فرد منجمد شده را فرد زنده ای بدانیم که پس از

مدتی بیهوشی به حالت اولیه خود باز می گردد پس احکام، اموال و همسر او نیز همان حکم زمان حیاتش را دارد. و اگر حکم به میت بودن آن فرد شود، همسر او باید عده نگه دارد، اموال او باید تقسیم گردد و تکالیف عبادی او فوت گردد. پس از بررسی می توان گفت که ادله قائلین به جواز از اهمیت بیشتری نسبت به ادله مخالفین برخوردار است و از آنجا که حفظ جان واجب است لذا اهم بر مهم مقدم می شود.

ز- روش تحقیق

در بخش‌های ابتدایی که به تبیین مفاهیم کرایونیک ونحوه اجرا و اقدامات در این خصوص در فقه و حقوق پرداخته و نظریه‌های مختلف در این خصوص مطرح شده است و همچنین در قسمت‌هایی که به تشریح موارد انتساب احوال شخصیه در خصوص فرد کرایو شده اختصاص یافته است از روش توصیفی استفاده شده و در قسمت‌های بعد که به بررسی مصداقی در خصوص فرد منجمد شده و احوال آن و مقایسه آن با فرد در کما و غائب مفقودالائثر در این باره پرداخته می‌شود از روش تحلیلی بهره می‌گیریم .

ح- سازماندهی تحقیق

این پژوهش مشمل بر سه فصل می باشد فصل اول کلیات تحقیق را در بر می گیرد که شامل دو بخش مفاهیم و انواع و اصول کرایونیک می باشد. فصل دوم کرایونیک در فقه را مورد بررسی قرار داده و ادله مخالفان و موافقان را در این خصوص بررسی نموده است. فصل سوم نیز به بررسی احوال شخصیه فرد منجمد شده در حقوق پرداخته و وضعیت حقوقی آن را مورد امعان نظر قرار داده است. در پایان نیز نتیجه گیری می باشد.